

LUNDS UNIVERSITET

Humanistiska och teologiska fakulteterna
Fakultetsstyrelsen

Strategisk plan för HT-fakulteterna 2019-2024

Föreliggande strategiska plan ger uttryck för Humanistiska och teologiska fakulteternas övergripande förhållningssätt till frågor av relevans för verksamheten som bland annat behandlas i universitetets strategiska plan. HT-fakulteternas plan konkretiseras löpande under giltighetstiden i de handlingsplaner som i samarbete med nätverk och referensgrupper upprättas av verksamhetsnämnderna samt i det årliga budgetarbetet.

Inledning

Lunds universitets förening av spetskompetens och vetenskaplig bredd är dess tydligaste kännemärke och bidrar till dess höga kvalitativa nivå. Inom Lunds universitet utgör Humanistiska och teologiska fakulteterna en viktig del, med en stor ämnesbredd, väl fungerande gränsöverskridande samarbeten, stark forskningsinfrastruktur och stor synlighet i samhället. Humanistiska och teologiska perspektiv och kompetenser är nödvändiga för att "förklara, förstå och förbättra vår värld" och värna om en långsiktigt hållbar utveckling i en föränderlig miljö. Humanistiska och teologiska fakulteternas forskningsnära utbildning krävs för att bidra till en positiv samhällsutveckling.

Fakulteterna erbjuder en god och framgångsrik utbildning som grund för yrkesverksamhet, fort- och vidareutbildning och livslångt lärande. Nuvarande resurstilldelningssystem är dock inte anpassat till den utbildningsstruktur som karakteriserar HT-fakulteterna, vilket begränsar möjligheterna för utbildningens utveckling.

MÅL

HT-fakulteternas mål är att utveckla och förmedla kunskap om människan och hennes levnadsvillkor i det förflutna och i samtiden liksom om människans framtida möjligheter. En omsorgsfullt förvaltnad lärdom är utgångspunkten. Goda redskap för att analysera, tolka och värdera ska ge förutsättningar för att bedriva stark forskning i samarbete med nationella och internationella vetenskapsmiljöer.

HT-fakulteternas utbildningar ska vara kvalitativt och innehållsligt konkurrenskraftiga, slå vakt om kritiskt tänkande och reflektion och ge studenterna förutsättningar att skapa sig en varaktigt stark ställning på arbetsmarknaden och i samhället i övrigt.

HT-fakulteternas forskarutbildning ska ge de färdiga doktorerna och licentiaterna goda förutsättningar att på ett dynamiskt sätt göra sig gällande i samhällslivet både inom och utom vetenskapssamhället.

HT-fakulteternas forskning ska hålla mycket hög kvalitet, vara synlig nationellt och internationellt och hävda sig väl i konkurrensen om externa medel.

HT-forskarna ska vara eftertraktade samarbetspartner inom Lunds universitet, nationellt och internationellt och bidra till utvecklingen av nya gränsöverskridande forskningsområden och tvärvetenskapliga metoder.

HT-anställda och HT-studenter ska synas i och bidra till att forma samhällsdebatten, i samverkan med aktörer utanför universitetet och i olika offentliga sammanhang. Fakulteterna ska fortsätta arbeta målmedvetet med sådan synlighet.

HT-perspektiv på prioriteringar i Lunds universitets strategiska plan 2018-2026

Sammanflätning forskning-utbildning

HT-fakulteternas primära strävan är att utbildning och forskning ska hålla en i nationellt och internationellt perspektiv hög kvalitet.

Huvudparten av HT-fakulteternas lärare är lektorer och professorer som både undervisar och forskar i sina anställningar, vilket ger utmärkta förutsättningar för att låta forskning och utbildning påverka och stimulera varandra.

Strukturen med fristående kurser i många ämnen innebär att HT-fakulteterna har ett brett utbud och tar emot många olika kategorier studenter. Denna mångfald stimulerar såväl undervisningssituationen som nya forskningsfrågor. Frågor som uppstår i undervisningssituationen och omvandlingen av forskningshypoteser till undervisningsteman innebär att idéerna mejslas ut och ger underlag för fortsatta undersökningar.

Grundutbildningen måste ha en viss beständighet. Nya forskningsrön som påverkar den förs dock in kontinuerligt. Många intressanta resultat ligger emellertid på marginalen i förhållande till kärnan och redovisas enklast i kortare, specialiserade kurser. HT-fakulteterna ska slå vakt om en god balans mellan kontinuitet och förändring.

Omvandlingen av den högskolepedagogiska enheten från en stödverksamhet (CED) till en akademisk verksamhet (AHU) har inneburit stora fördelar, och samarbetet mellan avdelningen och fakulteternas övriga verksamhet är betydelsefullt och ska utvecklas. Inte minst är expertisen inom avdelningen viktig för utvecklingen av kvalitetsinsatser. I samarbete med lärarna bedriver AHU utvecklingsarbete bland annat rörande användningen av digitala verktyg i utbildningen.

Den publiceringspolitik som HT-fakulteterna drivit målmedvetet under det senaste decenniet, bland annat genom skriftserieverksamheten, ska bibehållas och stärkas. Forskningsresultaten ska fortsätta att spridas internationellt på olika sätt, inte minst genom open access.

Samverkan och samarbete

HT-fakulteterna uppfattar samverkan med det omgivande samhället och samarbetet inom Lunds universitet som mångdimensionella. Det gäller inom och utom universitetet, på olika nivåer och i olika former. Samverkan och samarbete ska bygga vidare på såväl de existerande samarbetena inom LU som kontakterna

med andra universitet inom och utom Sverige. Samarbetet med lärosätena i Öresundsregionen har god potential och bör stärkas.

Tvårvetenskapliga forskningsprojekt är en integrerad del av verksamheten och ska uppmuntras. Det finns gemensamma initiativ också inom grundutbildningen, men fakulteterna har olika krav på förkunskaper, och framförallt i fråga om naturvetenskapliga ämnen hindrar det ett *ömsesidigt* flöde av studenter mellan olika utbildningar. Detta behöver ägnas uppmärksamhet.

HT-fakulteterna ska stärka det befintliga samarbetet med de olika kulturinstitutionerna vid universitetet, i utbildnings- såväl som i forskningssammanhang, och bidra till universitetets centrala satsning på kulturverksamheterna.

HT-fakulteterna har genom sina ämnen unika förutsättningar för att öka den interkulturella kompetensen inom universitetet till stöd för en framgångsrik internationalisering. Inom både utbildning och forskning är internationell samverkan betydelsefull. För att tillvarata internationella erfarenheter hos alla olika kategorier anställda och studenter behövs medvetna insatser. För att underlätta studier, praktik och forskning/forskarutbildning är det viktigt att etablera och underhålla olika slags nätverk, både inom ramen för HT-fakulteterna, inom LU och med externa parter. Härigenom skapas en grund för att uppmuntra studenter och anställda till internationella erfarenheter.

HT-fakulteterna ska aktivt underhålla och vidareutveckla olika slags kontakter med det omgivande samhället. Detta är viktigt inte minst för att tydliggöra HT-kompetensernas betydelse på arbetsmarknaden, både för arbetsgivare och för HT:s studenter, doktorander och övriga personal. I det övergripande arbetet med breddad rekrytering är arbetsmarknadskopplingen en viktig beståndsdel. De nätverk som kontakterna med arbetsmarknaden ger upphov till kan stimulera till utvecklingen av uppdragsutbildning.

Ledarskap

HT-fakulteterna ska vara en stimulerande och utvecklande arbetsplats och studiemiljö för medarbetare och studenter. För att det ska kunna förverkligas måste ledningspersoner på olika nivåer få ett adekvat stöd.

HT-fakulteterna ska bedriva en god personalpolitik och stimulera kompetensutveckling för all personal. HT-fakulteterna ska komplettera centrala insatser med egna utvecklingsinsatser för olika sorters ledarskap inom HT-fakulteterna.

HT-fakulteterna ska präglas av ett arbetsklimat där idéer och kritik kan ventileras öppet och utan prestige, och nya former och teorier prövas.

Av stor strategisk betydelse är den goda arbetsgemenskap som manifesteras genom student- och doktorandrepresentationen i olika sammanhang på olika nivåer inom fakulteterna.

Arbete ska bedrivas mot mobbning och annan kränkande behandling, inklusive kränkande särbehandling. Detta ska ske både förebyggande och med bra rutiner när aktiva insatser behövs.

Arbets- och studiemiljö

SOL och LUX är resultatet av ett medvetet arbete för en god arbets- och studiemiljö. Insatser behöver dock göras för att åstadkomma en lika hög standard inom bägge huskomplexen, så att de kan utnyttjas på samma sätt. Framförallt studieplatserna på LUX attraherar studenter från större delen av LU, vilket HT välkomnar, men det måste noteras att det påverkar HT-studenternas tillgång till dessa platser. Universitetet måste arbeta för att åstadkomma fler studieplatser och HT-fakulteterna ska arbeta för att frågan drivs centralt. De studieplatser som finns ska hålla en god standard i fråga om ergonomi, ljudnivå etc.

HT-fakulteterna befinner sig fysiskt också på andra platser än SOL och LUX. Målsättningen är att alla lokaler ska hålla en god standard för personal och studenter.

HT-fakulteterna har en tät samverkan mellan institutionsnivån och fakultetsnivån när det gäller processen för rekrytering av personal, med utarbetade rutiner för hanteringen, inklusive de strategiska bedömningarna. Dessa processer ska upprätthållas och vidareutvecklas. En viktig uppgift är också att arbeta med karriärfrågor för befintlig personal. Insatser görs och ska göras för att uppmuntra kvinnor att söka anslag och bli framtida forskningsledare.

Med den begränsade kontakttid som är ett resultat av resurstilldelningssystemet har HT-fakulteterna speciella utmaningar när det gäller studenternas hemhörighet i den studiesociala miljön. HT-fakulteterna ska arbeta för att underlätta övergången mellan de olika utbildningsnivåerna, från grundutbildning till forskarutbildning.

HT-fakulteterna behöver arbeta för att fortsatt tydliggöra att de viktigaste samhällsfrågorna behöver humanistiska/ teologiska perspektiv för att besvaras. Insikten om humanioras och teologis betydelse kan förutsättas bidra till en god rekrytering av olika grupper av sökande. HT-fakulteterna ska sträva efter en diversifierad och bred rekrytering.

Infrastruktur

HT-fakulteterna har flera större och mindre infrastrukturer, varav Humanistlaboratoriet, HT-biblioteken, IT-enheten, Folklivsarkivet med Skånes musiksamlingar, Lund University Press och Driftenheten sorterar direkt under fakultetsstyrelsen. Vid institutionerna finns också infrastrukturanläggningar som spelar en viktig roll för utbildning, forskning och samverkan. För kvaliteten är det viktigt att så långt möjligt integrera infrastrukturenheternas resurser i den löpande verksamheten, inte minst vad gäller stöttandet av utvecklingen av digitala verktyg.

HT-fakulteternas största och viktigaste forskningsinfrastruktur utgörs av Humanistlaboratoriet, och det är av avgörande betydelse att laboratoriet får fortsätta att spela denna roll, inte bara för HT-fakulteterna utan för LU som helhet.

HT-fakulteterna ska uppmuntra utveckling och nyetablering av forskningsinfrastruktur och till nyttjande av infrastrukturen över ämnes- och fakultetsgränser.

HT-fakulteterna ska verka för att universitetets infrastruktursatsningar kommer fakulteterna till del och stödja det utnyttjande av MAX IV och ESS som är ändamålsenligt för HT:s forskare och studenter.

Verksamhetsnämnderna

Under styrelsen arbetar verksamhetsnämnderna inom sina respektive ansvarsområden. De övergripande strategierna får konkretion i nämndernas handlingsplaner som också behandlar ytterligare specifika fokusfrågor.

Grundutbildningsnämnden

HT-fakulteterna bedriver kvalificerad utbildning på grundnivå och avancerad nivå genom en stor del fristående kurser, kandidatprogram och en rad masterprogram, varav flera är på engelska. Fakulteternas utbildning bedrivs i en stor bredd av ämnen, en bredd som kännetecknar ett universitet av internationell rang. Utbildningen fungerar dels som förberedelse för humanistiskt och teologiskt inriktad yrkesverksamhet, dels som kompletterings-, fort- och vidareutbildning, både inom yrkesverksamhet och av mer allmän art.

Grundutbildningsnämnden ska arbeta med att tydliggöra **betydelsen av utbildning som ges inom humanistiska och teologiska ämnen** inom universitetet och i samhället i stort. Det gäller såväl de generella kompetenser humanister och teologer besitter som de ämnesspecifika. Det är viktigt att öka arbetsmarknadens förståelse för humanisters och teologers anställningsbarhet.

Resurstilldelningssystemets effekter har varit en minskande andel **lärarledd tid** för en stor del av HT-fakulteternas studenter. Olika sätt att kompensera för detta genom utvecklingsinsatser och ett utbyte av erfarenheter mellan institutioner, ämnen och enskilda utbildningsmiljöer är en viktig uppgift för såväl fakultetsnivån som institutionsnivån. Nämnden ska stimulera sådana åtgärder och underlätta erfarenhetsutbytet.

I arbetet med att **förena forskning, lärande och utbildning** är spridningen av goda exempel av stor vikt. Starka forskningsområden bör ha en tydlig koppling till utbildning, och olika former för att kommunicera forskningsresultat i utbildningssammanhang behöver prövas. Nämnden bör arbeta med hur förslag på nya utbildningskomponenter kan integreras i ansökningar om forskningsmedel.

Kommunikationsinsatser behövs även när det gäller den överordnade strategin om **breddad rekrytering och breddat deltagande**. Detta kräver ett gediget faktaunderlag för att arbeta vidare med frågan, ett underlag som också kan ge goda förutsättningar för att hos både lärare och studenter medvetandegöra den akademiska kulturen och dess innebörd, något som kommer alla nya studenter till godo. Rekommenderade studiegångar kan hjälpa studenter att orientera sig i kursutbudet på HT-fakulteterna.

Internationalisering är grundläggande för HT-fakulteterna, vilkas studieobjekt ofta är internationella företeelser. Inte minst gäller detta språkämnen, som spelar en betydande roll för universitetet som helhet. Utöver den internationalisering som kan nås genom medvetna insatser i undervisningen är personliga erfarenheter av internationalisering betydelsefulla. De kan fås genom såväl utlandsförlagd utbildning som olika former av internationell praktik. Interkulturell kompetens, perspektiv och förståelse kan erhållas både utomlands och i närmiljön, genom de många människor med annan bakgrund som finns både på universitetet och i samhället i stort. Att arbeta med hur medarbetare och studenter skaffar sig sådan erfarenhet är en utbildningspolitiskt viktig fråga för fakulteterna.

Den **pedagogiska utvecklingen** är beroende av engagerade lärare och en uppmuntrande kringmiljö. Det är viktigt att uppmärksamma goda insatser och därmed att befästa lärarskapets betydelse för den akademiska identiteten. Lärare behöver bedriva pedagogisk utveckling inom ramen för sin tjänstgöring, och formerna för bedömning av de pedagogiska meriterna behöver utvecklas.

HT-fakulteterna har tillgång till **infrastruktur och annan stödverksamhet** som på olika sätt kan **integreras** tydligare i verksamheten, både stora enheter som HT-biblioteken och enskilda tjänstemän på fakultetskansliet. Att denna kompetens kan komma utbildningen till godo på ett strukturerat sätt är väsentligt.

Forskarutbildningsnämnden

Syftet med forskarutbildningen vid HT-fakulteterna är att utbilda personer med hög vetenskaplig och kommunikativ kompetens, både för inomakademiskt arbete och för verksamhet i samhället i stort, såväl nationellt som internationellt. De som har en doktorexamen från fakulteterna ska vara nationellt och internationellt konkurrenskraftiga vad gäller publicering, projektansökningar och tjänster. Utbildningen ska innehålla tillräcklig ämnesmässig bredd och djup samt tillräcklig pedagogisk träning för att garantera att doktorerna kan verka som akademiska lärare.

HT-fakulteternas forskarutbildning karakteriseras av en **ämnesmässig bredd** som det är viktigt att slå vakt om. De administrativa formerna för denna bredd har växlat över tid och kan modifieras, men den innehållsliga bredden är en förutsättning för utbytet med såväl grundutbildning som forskning, och för en smidig progression inom det akademiska systemet.

Forskarutbildningsmiljöerna vid HT-fakulteterna är ofta små. Det kan innebära att tillgången till olika perspektiv i till exempel seminarier minskar, men det kan också innebära att varje doktorand får större utrymme. Nämnden behöver arbeta med sätt att öka doktorandernas möjligheter att ta del av erfarenhetsutbyten och arbetsgemenskap i större sammanhang. Olika former av tvärvetenskaplig samverkan kan utgöra sådana möjligheter.

En form av tvärvetenskaplig samverkan som HT-fakulteterna tillämpar är **forskarskolor**. Erfarenheterna från dessa forskarskolor bör kommuniceras och diskuteras inom fakulteterna och vidareföras i idéer om andra forskarskolor och om forskarskoleliknande samarbeten inom HT, men också med andra fakulteter och fakulteter vid andra lärosäten, nationellt och internationellt. En annan sorts forum för erfarenhetsutbyte är **nätverk**, framförallt nationella, inom forskningsämnen.

Tillgången till goda och välutbildade handledare är avgörande för en god forskarutbildning. **Frågor som rör handledning** – innehåll, omfattning et cetera – är centrala och behöver uppmärksammas övergripande, inte bara inom de enskilda handledarkollegierna.

Seminarier är en viktig arbetsform inom HT-fakulteterna. För att de fortsatt ska spela en sådan roll i en strikt reglerad forskarutbildning behöver **seminarietkulturen** kontinuerligt uppmärksammas och diskuteras.

Nämnden har arbetat med **internationalisering av forskarutbildningen**, och medel avsätts som möjliggör viss mobilitet. Det finns många ytterligare aspekter kring internationalisering och interkulturell kompetens som behöver

uppmärksammas. Rent konkret innebär det ökande intresset för *double degrees* att det behövs en beredskap och kompetensutveckling avseende dessa frågor.

Anställningsbarhet på **arbetsmarknaden** hos de forskarutbildade vid HT-fakulteterna handlar främst om kommunikationsinsatser. Kompetensen är god, men kännedomen om den behöver öka i samhället utanför universitetet, och former behöver arbetas fram för denna kommunikation.

Doktorandernas delaktighet är mycket viktig för utvecklingen av forskarutbildningen. Kraven på doktoranderna att slutföra studierna på ett framgångsrikt sätt inom nettostudietiden skapar osäkerhet kring hur studierna påverkas som helhet **av ett studentfackligt engagemang**. Det är viktigt att få fram former som gör att doktoranderna kan engagera sig för att bidra till utvecklingen av forskarutbildningen och fullgöra insatser i de olika beslutande organen vid fakulteterna.

Forskningsnämnden

HT-fakulteterna slår vakt om den fria grundforskningen, utifrån övertygelsen om att nyfikenhetsdriven forskning genererar värdefulla resultat av långsiktig betydelse. Detta innebär ett ständigt inflöde av nya vetenskapliga intresseområden, samtidigt som äldre inriktningar försvinner efterhand. HT-fakulteterna stödjer ansträngningarna att söka och erhålla externa forskningsanslag. Resultatet är en dynamisk verksamhet med skiftande innehåll och metoder. Forskningen vid HT-fakulteterna har stor bredd och på många områden betydande internationell spets, och det är viktigt att denna bredd och spets kan fortleva och utvecklas innehållsligt oavsett vilka formella strukturer som inramar den.

Sammanhängande forskningstid är nödvändig för att bedriva god forskning. De forskande lärarna behöver stöd så att den vetenskapliga verksamheten kan kombineras på ett optimalt sätt med undervisning och andra uppdrag.

HT-fakulteterna behöver utveckla olika former för att **stödja unga forskare**, så att de kan skapa en grund för att ta över som framtida forskningsledare. Det kräver insatser för att skapa bra och ekonomiskt hållbara förutsättningar för postdoktoral forskning och för framgångsrika forskningsansökningar.

Samtiden innehåller stora globala utmaningar inom en mängd områden, och det finns en ökad medvetenhet om humanioras och teologis betydelse för att möta dessa utmaningar. För detta behövs **tvärvetenskapligt samarbete** både mellan ämnen inom HT-fakulteterna och över fakultetsgränserna. Det strategiskt viktiga arbetet med **samarbete och samverkan** mellan vetenskaperna och mellan vetenskapssamhället och externa aktörer ska vidareutvecklas.

HT-forskarna arbetar redan gärna tvärvetenskapligt, men samarbetet kan utvidgas till fler ämnen och fler forskare. **Samarbetet med och mellan HT-fakulteternas infrastrukturenheter** ska intensifieras för att stödja institutions- och fakultetsöverskridande forskning och samverkansprojekt.

Forskare vid HT-fakulteterna genererar många olika forskningsdatatyper, både sådana som använder traditionell infrastruktur, som bibliotek och arkiv, och stora e-vetenskapliga/digitala datamängder som både kräver beräkningskraft och digital kort- och långsiktig lagring.

Forskningsdatahanteringen är ett stort och växande problemområde som

HT inte ensamt kan hantera. Med sin tidiga satsning på en verksamhetsanpassad IT-enhet kan HT dock ge viktiga bidrag till gemensamma lösningar. Forskningsdatahantering innehåller därutöver många aspekter som inte är tekniska. HT ska arbeta för en ökad tydlighet såväl avseende de interna och externa krav som ställs som avseende processerna kring forskningsdatahantering. Infrastrukturenheternas stöd i form av kunskapsspridning, verktyg och infrastruktur genom hela forskningsprocessen ska vidareutvecklas. Tätt kopplade till forskningsdatahanteringen är **de forskningsetiska frågorna**, och det behövs fortsatta insatser för att medvetandegöra frågornas vikt och att finna goda rutiner för att hantera dem.

HT-fakulteterna har genomfört två större forskningsutvärderingar, dels RQ 08 inom ramen för universitetets gemensamma satsning, dels HTRQ 14 i egen regi. I förhållande till utvärdering av utbildning på olika nivåer är **forskningsutvärderingar** mer fakultetsspecifika. Nationella forskningsutvärderingar är aktuella i samband med UKÄ:s övergripande utvärderingsuppdrag. Oavsett hur nationella forskningsutvärderingar utformas ska HT bygga vidare på och utveckla ändamålsenlig forskningsutvärdering för sina behov.